

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

• Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun:
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Pred odločitvijo

Churchill je vedno veljal za velikega realista in se je kot tak pokazal tudi v svojem torkovem govoru pred parlamentom. Velicina naroda in njegovih voditeljev se kaže tudi v tem, da znajo tudi velikim nesrečam pogledati v obraz in tudi sredi najhujših udarcev ne izgube glave. Minilo je točno 25 dni, odkar so nemške divizije napadle Nizozemsko in Belgijo in že so Nemci gospodarji vse vzhodne obale Rokava od francoskega Abbevillea do vključno nizozemskih otokov. Tako ogromnega uspeha niso v svetovni vojni Nemci nikdar mogli doseči. Boulogne, Calais in Dunkerque so zavezniki v svetovni vojni ves čas obdržali trdno v svoji posesti.

Kot je pred 14 dnevi francoski ministrski predsednik Reynaud imel dovolj poguma, da je Francozom odkrito prikazal nevarnost položaja na bojišču brez olupšav, tako tudi angleški ministrski predsednik Churchill ni skušal veliko olupšavati dejanskega stanja. Dejstvo ostane, da so se zavezniške čete v Flandriji borile z levo hrbrostjo, toda zavezniki se kljub temu zavedajo, da se vojaški položaj za nje od tedna do tedna slabša. V devetih mesecih vojne je Nemčija razbila Poljsko in zasedla njene najbogatejše pokrajine. Zasedla je Dansko in skoraj celo Norveško; zasedla je Nizozemsko, Belgijo, Luksemburško in najbolj industrijski predel severne Francije. V kratkem času so to vojaški uspehi, katerih gotovo tudi največji nemški optimisti niso pričakovali in se jih še tako hudi pesimisti na zavezniški strani niso nadejali. Ne glede na to, da so Nemci že sami imeli več vojnega materiala kot zavezniki, so v teh devetih mesecih dobili neizmerne količine orožja, streliva in drugih vojni potrebščin, s katerimi so bile opremljene armade Poljske, Danske, Norveške, Holandije, Belgije in še velikanski plen, ki ga je pustila na bojišču zavezniška vojska v Flandriji; že prej pa so zasegli tudi celotno in zelo moderno vojno opremo češke armade. Orožja Nemcem torej gotovo ne primanjkuje.

Pa tudi strateški položaj, ki so si ga Nemci z zadnjimi uspehi ustvarili, je za nje nad vse povoljen. Nemčija je popolnoma zavarovana za hrbtom, kjer jo krije Sovjetija; varna je na severu, kjer drži v rokah Dansko in Norveško ter vse vhode v Baltsko morje; zavarovana je na jugu, kjer jo ščiti Italija, na zapadu pa stoji njene armade ob Kanalu in globoko v Franciji. O blokadi Nemčije seveda ni niti govora več. Njena industrija bi mogla priti v zadrego le glede železa, toda poslej ji bo švedsko železo v izobilici na razpolago. Nasprotno pa je sedaj Anglija v nevarnosti, da jo bo Nemčija skušala blokirati s pomočjo letalstva, s podmornicami in minami. Churchill v svojem govoru to možnost celo omenja. Vedeti je treba, da more Anglija od lastnega pridelka, kolikor ga dobi na otočju, živeti le 3 mesece v letu, vso drugo je treba uvoziti od drugod.

Drugi, še večji uspeh so Nemci dosegli s tem, da so razvili enotno obrambo zavezniškov in jih prisilili, ker imajo v posesti obalo Kanala, da se Anglija in Francija brani vsaka več ali manj na svojo pest in s svojimi lastnimi sredstvi, s čimer je nemški vojski dana velika prednost pred zavezniki. Pri tem je Anglija vsekakor na boljšem, ker je na otoku in ima ogromno industrijo, ki je v stanju hitro nadomeščati izgube vojni potrebščin. Francoska industrija je mnogo šibkejša, povrhu pa je sedaj še oslABLJENA, ker so Nemci zasedli najbolj industrijske pokrajine severne Francije.

Zavezniki so torej v zelo težavnem položaju in se tega tudi zavedajo. Njih napori v zadnjih tednih so skoraj nečloveški, toda v tako kratkem času ni mogoče zamujenega nadomestiti. Primanjkuje jim letal, tankov, topov, torej vsega, kar danes v boju odloča. Anglija šele sedaj postopoma mobilizira večje kontingente, toda ali bo imela časa dovolj, da jih izvežba? Churchill je v svojem govoru namignil, da bo novi svet, to je Amerika morda morala priti reševati stari svet. Amerika predstavlja ogromno silo, toda izvežbane vojske tudi ona nima. Ko bi Amerika danes stopila v vojno, bi trajalo več mesecev, preden bi mogla prve čete poslati v Evropo. Toda Amerika na kaj takega še ne misli, ko pa je sredi volilne borbe! Njena pomoč se bo v glavnem omejila na dobavo vojnega materiala, kolikor ga bodo zavezniki — plačali.

Hitler je v svojem govoru včeraj napovedal, da sedaj pride odločilni udarec po zavezniških. Zelo verjetno, bo ta udarec prvi namenjen Franciji. Vse je odvisno od tega, če bodo Francozi nemški napad mogli preprečiti, ne da bi se pod njim zrušili. Od tega je odvisna usoda Evrope. Treba je pričakovati, da bo nemški napad tako strahoten, da so sedanji boji bili le uvod v to odločilno borbo in da ne bo napadena le bojna črta, ampak cela Francija istočasno. Številčno zavezniki gotovo ne morejo postaviti Nemcem enakovredne armade. Vendar pa Weyand, kateremu tudi nasprotnik ne odreka velikih vojaških sposobnosti, razpolaga še vedno z večmilijonsko armado, ki je dobro opremljena in se zna junaško bit.

Začeli so se boji v Franciji

Nova nemška ofenziva se je začela

Ob 4 zjutraj je začelo grmeti nemško težko topništvo, prve napade pa so izvedla letala in nato pehota — Napad se razvija na 200 km dolgi fronti

London, 5. junija. t. Reuter: Danes popoldne so v London prispeli novice, da se je zjutraj ob štirih začela nemška ofenziva proti francoskim postojankam v severni Franciji. Nemci so začeli najprej zjutraj s topovi obstreljevati francoske postojanke na 180 km dolgi fronti, ki gre od Aisne pa do Maginotove črte. Od štirih zjutraj so stalno prihajale vesti z bojišča, da povsem izgleda, da so Nemci začeli s ofenzivo. Napad je vse dopoldanske ure pripravljalo težko nemško topništvo in nemško letalstvo.

Po do sedaj prispelih obvestilih so Nemci zbrali glavno silo za napad severno od Soissons in nad Chemin des Dames, to je vzhodno od Oise. Prav tako je pritisk zelo močan pri Amiensu, kjer imajo Nemci v rokah most čez Sommo, ki vodi čez reko na južno obalo reke.

Ob štirih zjutraj so Nemci tudi vrgli naprej vse svoje glavne sile, zbrane na odseku pri Chemin des Dames. Tam se bori tudi že nemška pe-

hota. Do opoldne še ni bilo poročil, da bi se bili kjerkoli na bojišču pojavili nemški tanki.

Angleške divizije, ki so ostale v Franciji, se že bore proti Nemcem ob dolnjem toku reke Somme. Prav tako so vstopila v borbo proti Nemcem angleška letala. V delovanje angleškega letalstva polagajo vsi največje upe.

Pariz, 5. junija. AA. Havas: Davi ob zori so Nemci začeli z napadi na fronti, ki je dolga nad 200 km. Glavna smer, kamor so naperjeni najmočnejši nemški napadi, je smer proti srednjemu toku reke Somme, t. j. na področju Amiens, kjer so Nemci obdržali utrdbe na južni obali reke in vzhodno od Oise, t. j. na prekopu Ailette. Ob štirih zjutraj se je začelo silovito topniško streljanje, medtem ko so številna letala začela napadati francosko bojno črto. Takoj zatem so nastopile trume pehote. V vojaških krogih pripominjajo, da do 10 niso nikjer opazili, da bi se proti vojski tanki. Boji se nadaljujejo. Drugih podrobnosti o njih do zdaj še ni.

Hitlerjevo povelje:

Naj oživi zapadno bojišče!

Glavni stan vodje rajha, 5. junija. AA. DNB: Vodja rajha in vrhovni poveljnik obrambne sile je objavil tole dnevno povelje:

Vojaki zapadnega bojišča! Dunkerque je padel. Ujetih je bilo 40.000 francoskih in angleških vojakov kot ostanek nekdanjih velikih armad. Zapolnena je bila nepregledna količina materiala. S tem je bila končana največja bitka v zgodovini sveta. Moje zaupanje v vas je bilo brezmejno. Niste me razočarali. Z vašim junaštvom, ki mu ni primera, z vašo močjo, ki je prenašala največje težave, napore in muke, je bil uresničen najsmelejši načrt v zgodovini vojne. Vojaki! V nekoliko tednih ste v težkih borbah proti pogosto izredno junaškemu sovražniku prisilili dve državi h kapitulaciji in uničili najboljše francoske divizije, pobili angleški ekspedicijski zbor ter en njegov del ujeli, druge pa pregnali s kontinenta. Vse enote vojske na kopnem in v zraku so tekmovali druga z drugo v najplemenitejši tekmi za koristi naroda in velike nemške države. Junaški moške naše vojne mornarice so se udeležili teh podvigov. Vojaki, mnogi od vas so zapeli svojo zvestobo z življenjem, drugi pa so bili ranjeni. Srca našega naroda bijejo v globoki hvalečnosti do njih, kakor tudi do vas. Toda plutokratski oblastniki Anglije in Francije, ki so se zakleli, da bodo z vsemi sredstvi preprečili procvit novega in boljšega sveta, želijo, da se vojna nadaljuje. Njihova želja naj se izpolni. Vojaki! Z današnjim dnem bo ponovno oživel zapadno bojišče. K vam prihajajo brezštevilne divi-

zije, ki bodo prvič videle in pobile sovražnika. Borbo za svobodo našega naroda, za biti ali ne biti za sedaj in za vse večne čase, se bo s tem nadaljevala do uničenja onih sovražnih oblastnežev v Londonu in Parizu, ki še sedaj mislijo, da lahko v vojni najdejo najboljše sredstvo za izvedbo svojih načrtov, naperjenih proti tolikim narodom. Zgodovinski nauk, ki ga bodo dobili, bo naša zmaga. Vsa Nemčija je v duhu ponovno z vami.

Hitlerjev proglas nemškemu narodu

Glavni stan vodje rajha, 5. junija. AA. DNB: Vodja rajha in državni kancler je objavil sledeči proglas nemškemu narodu:

Nemškemu narodu! Naši vojaki so zmagovalno končali največjo bitko vseh časov. V samo nekoliko tednih je čez 1.200.000 nasprotnikov padlo v naše ujetništvo. Nizozemska in Belgija sta kapitulirali. Angleški ekspedicijski zbor je večinoma uničen, ostanek pa je ujet ali poganjan s kontinenta. Tri francoske armade so nehale obstojati. S tem je končno odstranjena nevarnost sovražnega napada na Porurje. Nemški narod! Ta v zgodovini najslavnejši podvig so krvavo izvajali vojaki, ki so izpostavljali nevarnosti svoje življenje in svoje zdravje v naporih, ki jim ni enakih. Zaradi tega odrejam, da se začne od danes osem dni razobesijo zastave v vsej Nemčiji. Naj bo to izraz

počastitve naših vojakov. Odrejam dalje, da tri dni zvonijo zvonovi v državi. Naj bi se njihovo donenje pridružilo molitvam, s katerimi bo nemški narod odsejal spremljal svoje sinove, kajti davi so nemške divizije in letalske eskadrole še ponovno na pot, da nadaljujejo pot za svobodo in bodočnost našega naroda.

Cilj nemške ofenzive je Pariz

Pariz, 5. junija. t. Havas: Po vesteh, ki so krožile v večernih urah, se nemška ofenziva razvija na bojišču, ki gre od morja do črte Laon-Rethel. Nemško letalstvo je zelo delavno.

Strokovnjaki izjavljajo, da si je nova nemška ofenziva izbrala za cilj Pariz.

Pariz, 5. junija. AA. Havas: Uradno poročilo od 5. junija zjutraj se glasi. Vsa poročila, ki so prispela z bojišča v prvih jutranjih urah, pravijo, da se je začela nova bitka. Sovražnik se na vso moč trudi, da bi prodrl med morjem in cesto, ki veže Laon in Soissons.

Ob Sommi napada 40 nemških divizij, med temi 5 motoriziranih divizij

Pariz, 5. junija. t. Reuter: Po zadnjih poročilih z bojišča ob Sommi, so tanki že vstopili v borbo. Po tukajšnjih računih so vrgli Nemci v ofenzivo 40 navadnih in 5 motoriziranih divizij. Ob izbruhu ofenzive na zahodu dne 10. maja so Nemci po zavezniških računih vrgli v borbo 10 motoriziranih divizij.

Težišče sedanje ofenzive, ki ima za cilj Pariz, je v tem, koliko tankov in oklopnih oddelkov ima še Nemčija po bojih v Flandriji in v severni Franciji.

Po angleških cenitvah je nemško poveljstvo imelo v bojih v Flandriji 15 divizij, med temi 5 motoriziranih divizij. Vse te divizije so največje trpele in imele tudi zelo velike izgube. Od teh 15 divizij so Nemci izgubili najbrž vsaj polovico v bojih v Flandriji. Oprema in organizacija teh divizij je bila izredno dobra in »nemška«, računati pa je s tem, da mora Nemčija imeti še veliko rezervno tankov.

Toda nemški tanki se ne morejo boriti dolgo, sedaj bodo pa mogli ostati v borbi še manj časa, ker so vse prometne zveze v severni Franciji razdejane. Z bojišča v Flandriji je na nova bojišča treba prevoziti najmanj 250 milj.

Nemška pehota pa je na bojiščih v Belgiji in v Franciji pustila pol milijona mrtvih. Nemška pehota je tam napadala v tako imenovanih »valovih« in so bile pri tem izgube napadalca zelo velike. Najbrž je bila to najboljša nemška pehota.

Popis ozemlja, kjer se razvija ofenziva

Pariz, 5. junija. AA. Havas: Začelo se je novo obdobje bojev na zahodu. Naslednji dan po izpraznitvi Dunkerquea so Nemci začeli z novimi napadi na bojni črti, dolgi 200 km, od ustja reke Somme do kraja, kjer priteka v Aisno voda iz prekopa, ki veže Oise in Aisno. Napadi so najpogostejši ob srednjem toku Aisne, t. j. na področju Amiens in vzhodno od reke Oise v štirikotniku, ki ga tvorijo mesta Lafere, Laon, Chauny, Coucy le Chateau.

Po poročilih, ki so do zdaj prispela s področja, na katerem divjajo boji, z nemške strani v glavnem napada pehota, ki jo podpira topništvo. Gre torej za klasične napade, kakršni so bili izvršeni leta 1918. Edino novo bojno sredstvo, ki ga uporabljajo, so letala, ki izvajajo napade in se strmo spuščajo nad francoske čete. V vojni krogih pa smatrajo, da bo v kratkem prišlo do uporabe oklopnih oddelkov v trumah.

Opaža se tudi, da nemško letalstvo vsaj do zdaj še ni bombardiralo v večjem obsegu nadaljnjega zaledja, kakor je to do zdaj še vedno storilo v prvih urah ofenzive tako na Poljskem in Norveškem, kakor tudi na zahodnem bojišču po 10. maju.

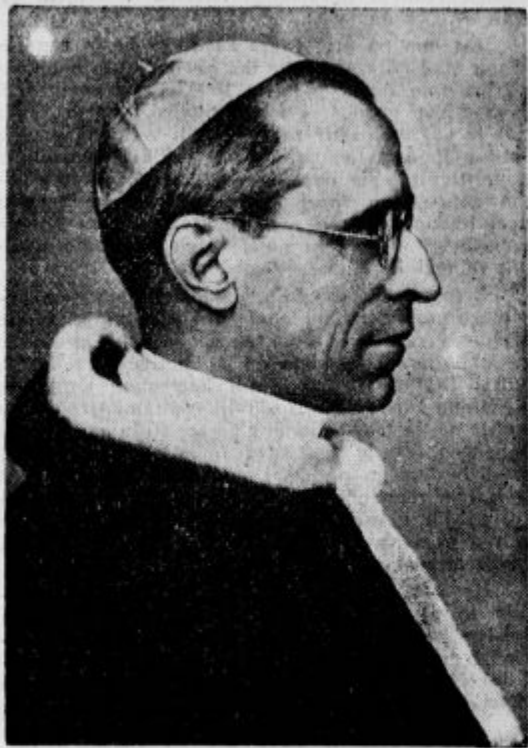
V pričakovanju podrobnosti obvestil o razvoju operacij je možno dati nekatere poudarke o področju, na katerem so prve bojeve črte francoske vojske in v katerih se bodo odigrali prvi strahotni udarci. To je predvsem tok reke Somme od ustja te velike reke pa do Aisne. Voda predstavlja na tem odseku bojišča pomembno oviro. Dolina reke je sama precej ozka, toda močvirnata, medtem ko je struga Somme podvojena od Abbevillea z globokim premočrtnim prekopom, ki gre proti peščenemu izlivu te reke. Kakor je znano, so pred tednom dni Francozi ob prirki neke srečno izvedene operacije francoskih čet, prekopali to reko ter popolnoma nadzorujejo ustje južno od Abbevillea. Južni del doline ob dolnji Sommi je poračen z manjšimi gozdovi, ki olajšujejo obrambo proti tankom. Za Sommo tvorijo množične normandijske reke močne vzporedne osi nemškega napada. Prva teh normandijskih rek je Bresle, ki je

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved. Prevladovalo bo po vsej državi oblačno vreme. Ponekod nalivi. Jasno bo le tu pa tam na zahodni polovici države. Toplina se ne bo dosti spremenila.

Vekovite besede Pija XII.

»Tudi v vojnem času je treba spoštovati osnovne zakone človečnosti«

ščajočega prevrata vseh moralnih vrednot, vseh pravnih norm in družabnega reda dvigamo — je dejal papež — svoje oči k nebu in prosimo Boga, naj se usmili človeštva, ki je med seboj ločeno po najbolj nasprotujočih si idejah in interesih. po neizmernem sovraštvu maševanjaželjnosti in norosti medsebojnega uničevanja. Zavedamo se pa, da je treba kloniti glavo pred nedoumljivimi sklepi božje pravičnosti, mi pa — je dejal sv. oče — imamo mirno vest, da smo svetlovali narodom in njihovim vladarjem, naj izberejo pot, ki vodi k miru po spoštovanju vsega, kar je vsakemu narodu najdražje po zahtevah pravičnosti, ki je obenem spravljava in po tisti objektivnosti, ki enako, ceni interese vsakega naroda in vsega omikanega človeškega občestva.

Navzlic vsemu temu brezmejnemu gorju pa moramo obračati oči k zari boljše in urejenejši bodočnosti in ne smemo pozabiti besed sv. Avguština, da se vodi vsaka vojska zato, da se doseže mir, katerega mora imeti pred očmi vsaka vojskojoča se stranka in sicer tak mir, ki bo boljši za vse. Zakaj, kakor smo že rekli — je dejal papež — ura zmage ni samo ura trumfa za tistega, ki jo je dosegel, ampak obenem velika preizkušnja zanj, ali naj se obnovi krivično stanje pod videzom pravičnosti, ali pa naj se s skupnimi željami in naporom vseh ustanovi pravični in trajni mir, ki bo zadovoljil vse upravičene zahteve in želje narodov. Ker narodit tega niso hoteli in nadaljujejo s še večjo srditostjo delo rušenja, moramo pač prepustiti neskončni in neizprosni božji pravičnosti, da narode pripelje do tega ogromno

trpljenje, ki ga morajo in ga bodo morali še prestat. V tem položaju pa vztrajamo na tem in rotim oboje vojskujoči se stranki, da ne pozabijo, da je treba tudi v vojnem stanju spoštovati najosnovnejše zahteve človečnosti, ki se predvsem tičejo onih, ki se ne vojskujejo, zakaj z žalostjo moramo ugotoviti, da se z nedolžnimi ravna v največjem nasprotju z božjimi in človeškimi pravstvenimi postavami, ki se žrtvujejo demonom sovraštva. Spričo človeške slabosti je to razumljivo, dasi neopravičljivo, če se godi od strani posameznikov, nikakor pa ne gre, da bi se take stvari godile z odobravanjem ali celo po pobudi javne oblasti.

Predvsem so nam na sru narodi, ki so bili pokorjeni ali pa kako drugače proti svoji volji zavlečeni v sedanjo vojno. Kar se tega tiče, mora biti nova oblast v svojo lastno korist na tem stališču, da morajo biti njene odredbe v skladu z normami pravstvene postave in prava, tako da tudi odredbe nove oblasti pospešujejo dobro in zadržujejo zlo. Saj bo na ta način nallažje dosegla, da bodo tisti, ki so ji sedaj podložni, njene uredbe rajši ubogali. Čim več držav je, ki so izpostavljene nevarnosti, da pridejo pod tujo oblast, tem bolj si mora novi oblastnik prizadevati, da so njegove odredbe v skladu z mednarodnim pravom oziroma z naravnim pravom sploh. Novi oblastnik ima kajpada pravico do varnostnih odredb, ki jih zahteva vojno stanje, toda navzlic temu blagor naroda, ki je pripadel novemu oblastniku, ne neha biti najvišja norma tudi za novo javno oblast in je treba ravnati z njim tako, kakor bi v podobnem slučaju zahteval novi oblastnik, da sovražnik rav-

na z njegovimi sorojaki. Predvsem — je dejal papež — mislimo pri tem na spoštovanje življenja, časti in lasti vsakega posameznika, na spoštovanje družine in njenih pravie, na svobodo verskega prepričanja in bogoslužja ter na spoštovanje narodovega jezika, šolstva in kulture.

Sv. oče je nato dejal, naj ga nihče ne kara kakor da bi on bil pristranski, zakaj opetovano je dokazal, da ravno tako ljubi nemški narod, meč katerimi je toliko let živel, kakor narode zavezniških držav, s katerimi ga tudi vežejo dragi spomini, in seveda tudi poliski narod ter druge plemenite narode, ki so morali toliko pretrpeti in še trpijo. Nato se je papež spomnil drugega vprašanja v zvezi s sedanjo vojno, ki je najvažnejše od vseh, to je velike duhovne in moralne nevarnosti, ki jo vsebuje sedanja zmeda človeštva. Široki sloji naroda, ki so se v mirnih časih dali razsvetljevati in voditi od modrih načel javnega blagorja, so danes hudo zmedeni po poplavi novih nazorov in teženj. V taki zmede seveda žanjejo tudi brezboštvo, nairazličenešje zmore in druge sile teme. Zato je baš v vojski treba tembolj udeleževati krščanstvo, ki je edini pravi vodja sredi zmot, da bi se človeštvo povrnilo k duhovnemu zakladu krščanske vere, Zato imajo kristjani dolžnost, da se ne predaajo malodušju, da ne izgubijo poguma in da dokažejo svoje krščanstvo prav v stiski na še bolj učinkovit in goreč način. Saj se more in mora kristian izkazati za kristiana najbolj ravno v naihuiših časih. In tudi tisti, ki so v sedanji peklenski vihri izgubili vse, naj pomislijo, da niso izgubili navišjega in najdražjega, to je krščanske vere, ki jim daje upanje, da bodo iz ruševin kaosa zrastla semena okrepljenega pravstvenega reda.

Na koncu pa je opomnil papež vernike, naj se zatekajo k molitvi, da bi Bog vladarjem narodov vdihnil misli modrosti, zmernosti in milosrčja, da bi se sredi tolikih ruševin in solz odprla pot k veličanstvenemu templu miru, zgrajenemu na neporušnem temelju pravice.

Danes govori Mussolini

Po angleških vesteh bo stavil zaveznikom nesprejemljive zahteve

Dne 3. t. m., ko se Cerkev spominja papeža sv. Evgenija, ki je krstni patron sedanjemu poglavarju katoliške Cerkve, so se zbrali kardinali v zasebni knjižnici papeža Pija XII., da mu iz ust najstarejšega člana svetega kolegija, kardinala Pignatellija di Belmonte čestitajo k godu. Pri tej priliki je imel papež govor, ki ga zaradi njegove važnosti in aktualnosti zaznamuje ves svetovni tisk.

Pij XII. je, če njegov govor povzamemo v kratkih potezah, najprej globoko obžaloval, da njegova prizadevanja za mir niso imela uspeha, ker so vladarji narodov rajši kakor da bi izbrali pot mirne ureditve svetovnih vprašanj na podlagi pravičnega, častnega in njihovi veliki odgovornosti pred Bogom in ljudmi ustrežajočega sporazuma izbrali silo. Tako se je Evropa, ki jo je dolečla božja Previdnost za zibelko krščanske omike, postala pozorišče ubijanja, strahotnega uničevanja in neizmernega pravstvenega propada ter največje gospodarske stiske in zmede na verskem, socialnem in idealnem območju, ki zdaj sega tudi preko Oceana in grozi, da uniči vso duhovno in pravstveno dedščino narodov. Spričo tega nara-

Značilna podobnost

Neko notranje sorodstvo med gotovimi podobnimi totalitarizmi, ki pojasnjuje gotove, navadnemu človeku nerazumljive pojave našega časa, nam razodevajo med drugim tudi sledeče zanesljive informacije angleškega katoliškega bulletina »English Catholic Newsletter« od 11. maja 1940:

Več cerkva, ki so jih Sovjeti po zasedbi Poljske zaprli, so sedaj na zahtevo prebivalstva zopet odprli, toda le pod pogojem, da se za bogoslužje odslej plačujejo neverjetno visoke takse. Tako n. pr. je moralo cerkveno predstojništvo cerkve sv. Marije Magdalene v Lvov plačati 12.000 rubljev na mesec, druge manjše farne cerkve in podružnice pa morajo plačati po tisoč rubljev. Za električno luč morajo cerkve plačevati enajstkrat tolikšno vsoto na uro, kakor zasebne stranke. Za svoje stanovanje mora plačati duhovnik 11 rubljev na mesec, dočim plačuje delavec 60 kopejk. Redovnice morajo opravljati karitativno delo, ne smejo pa nositi redovne obleke. Kdor ne pošilja otroka v državno brezversko šolo, ampak ga poučuje doma ali v kakšni zasebni šoli, mora plačati 100 rubljev mesečno šolske takse, sicer pa je večina zasebnih šol že zaprta. Otroke navajajo k temu, da ovajajo svoje starše, če se ti izražajo nepovoljno za režim. Vidimo torej, da se cerkev ne preganja neposredno tako, da bi jo postavili popolnoma izven zakona, ampak vsak, kdor ostane veren, se smatra za manj vrednega državljana, dočim ima brezverska propaganda popolno svobodo. Navzlic temu pa so cerkve tako polne, kakor niso bile še nikoli pod prejšnjimi režimi.

Na levi: Na pariškem severnem kolodvoru obvezujejo noge belgijskim beguncem. Zaradi dolgih potov imajo mnogi rane na nogah. —

London, 5. junija. t. (Havas.) Londonski diplomatični krogi napovedujejo, da bo danes govoril predsednik italijanske vlade Mussolini. V svojem govoru bo Mussolini pojasnil in naštel italijanske zahteve proti zaveznikom. Te italijanske zahteve pa bodo take, da jih bosta Francija in Anglija morali zavrniti.

Ko bosta zavezniki vladi povedali to svoje mnenje, bo Italija izjavila, da smatra to kot razlog za vojno.

Londonski diplomatski krogi menijo, da bo Italija vse te korake izvedla pod nemškim pritiskom. Nemčija želi vstop Italije v vojno, ker sedaj nima več nobene vojne mornarice. Nemška vojna mornarica je bila v glavnem uničena v bojih ob Norveški. Da je Nemčija res brez mornarice, se je lahko najlepše ugotovilo med boji pri Dunkerueju in pred pristaniščem tega mesta. Če bi Nemčija imela vsaj nekaj močnejših vojnih ednic svoje mornarice, tedaj bi lahko preprečila vkrcavanje zaveznikovih čet pred Dunkerueom. Niti nemških podmornic ves čas delovanja zaveznikovih mornaric v Kanalu ni bilo blizu.

Druge razlog za nemški pritisk na Italijo pa bi naj bilo dejstvo, da se je angleško letalstvo s tako velikim uspehom borilo proti nemškemu letalstvu. Nemci so se vsteli pri tem, ko so toliko polagali na svojo številčno premoč v letalstvu. Sedaj ta številčna premoč njihovega letalstva celo izginja. Italijansko letalstvo sicer ni tako dobro kot nemško, vendar pa bi lahko izredno pomembno podprlo nemško letalstvo.

Toda Italija se bo odločila najbrž šele tedaj, ko bi že dobro ugotovila, kako se bo razvijala nemška ofenziva ob Sommi in Aisni, ki se je začela danes. Mussolinijev govor z italijanskimi zahtevami bo zadnja velika psihološka priprava Italije in italijanskega ljudstva za vstop v vojno.

Angleški diplomatski uradniki zapuščajo Rim

Rim, 5. junija. t. (Havas.) Večina osebja angleškega veleposlaništva v Rimu je danes zapustilo Rim in odpotovalo proti Parizu. Odpotovalo je predvsem pomožno osebje poslaništva, prav tako pa je odšlo tudi že nekaj angleških časnika-jev. V Rimu so sedaj na angleškem veleposlaništvu ostali samo višji uradniki in pa redki časnika-ri.

Karabinerji stražijo angleško veleposlaništvo. Dijaki so danes zopet demonstrirali po rimskih ulicah, vendar te demonstracije niso imele velikega političnega pomena. Dijaki so nosili večinoma napise, v katerih protestirajo proti temu, da so bili izpiti odločeni. V Italiji se ves položaj razvija že popolnoma in znamenju pospešenih vojaških priprav za vstop v vojno.

Nemški tisk naj ne piše o Italiji

Bern, 5. junija. t. (Havas.) Dopisniki švicarskih listov v Berlinu poročajo danes svojim listom, da so danes v nemškem zunanem ministrstvu nekoliko bolj rezervirani v zvezi s sklepi, ki bi jih naj sprejela italijanska vlada. Zastopniki nemškega zunanjega ministrstva izjavljajo celo, da ne vedo ničesar o izmenjavi misli med Rooseveltom in Mussolinijem.

Nemški diplomatski krogi se zanimajo zlasti za vrnitev zunanjega ministra von Ribbentropa v Berlin. Von Ribbentrop se je iz Hitlerjevega glavnega štaba vrnil v ponedeljek in je že v ponedeljek zvečer sprejel italijanskega veleposlanika Alfieri-ja.

Dopisnik »Basler Nachrichten« poroča iz Berlina, da se govori, da je bilo nemškemu tisku naročeno, da naj trenutno ne razpravlja o tem, kaj bo Italija storila.

Italijani zapuščajo Turčije

Smirna, 5. junija. AA. (Havas.) Italijani v hitrih zapuščajo Smirno. Del članov italijanske kolonije se je večerj vkrcal na ladjo »Citta di Bari«. Druga skupina pričakuje prihod neke druge ladje.

Resnica ali spletki:

Sovjetske čete se zbirajo v Galiciji

Budimpešta, 5. junija. t. (Havas.) Dobro poučeni madžarski diplomatski krogi izjavljajo, da je sovjetska vlada začela zbirati v Galiciji zelo veliko svojih čet. Sovjetske čete se zbirajo zlasti med Stanislavovom in Strijem. Čete se pomikajo v smeri proti madžarski meji.

Za vse te prevoze čet sovjetska vlada ne more več Nemcem posojati toliko vagonov, kakor je bilo to potrebno za redni trgovinski promet med Sovjetijo in Nemčijo. Oviran pa bi naj bil zlasti nemški prevoz med Nemčijo in Rumunijo skozi Galicijo, ker sedaj Sovjeti prav tam prevažajo svoje čete. V rumunski obmejni postaji Orašemi čaka mnogo vagonov na prevoz v Nemčijo, ker so pa sovjetske železnice v Galiciji zabasane, se ta promet ne more normalno razvijati. Sovjeti so v zadnjem času posojali Nemcem mnogo svojih vagonov, ker je Nemčija rabila mnogo svojih vagonov za promet proti zahodnemu bojišču. Sedaj pa sovjetske železnice teh vagonov ne morejo več posojati.

Tukaj se začudeni vprašujejo, proti komu zbirajo Sovjeti čete v Galiciji. Med Madžarski in Sovjetijo v zadnjem času ni bilo prevelikih težav in še danes je odpotovalo madžarsko gospodarsko zastopstvo v Moskvo.

Zavezniki pošljejo nova veleposlanika v Moskvo

Moskva, 5. junija. AA. DNB. Uradno sporočajo, da je angleški odpravnik poslov v Moskvi obiskal včeraj komisarija za zunanje zadeve Molotova ter mu ob tej priliki sporočil namen angleške vlade, da bo na Seedsovo mesto imenovan za veleposlanika Crippis, in to brez posebnih funkcij. Molotov je sporočil angleškemu odpravniku po-

slov, da sovjetska vlada na to pristaja. Nato je obiskal Molotova tudi francoski odpravnik poslov, ki mu je sporočil željo francoske vlade, da bi namesto dosedanjega francoskega poslanika Naggiarda bil imenovan za veleposlanika Labonne. Komisar za zunanje zadeve Molotov je odgovoril, da ne vidi nobene ovire za to spremembo ter je dodal, da bo francoski vladi dal še danes odgovor.

Moskva, 5. junija. AA. Reuter. Tukaj se sporoča, da je odpravnik poslov angleškega poslaništva obvestil sovjetskega komisarija za zunanje zadeve Molotova, da namerava angleška vlada imenovati namesto dosedanjega veleposlanika Seeda sira Stafforda Crippsa. Dodaja še, da bi bil Crippis imenovan za navadnega veleposlanika brez kakih posebnih funkcij. Molotov je dejal, da sovjetska vlada ne vidi nobene ovire v zvezi s tem imenovanjem. Odpravnik poslov francoskega poslaništva je obvestil Molotova, da želi njegova vlada imenovati Labonnea za veleposlanika v Moskvi namesto Nagyara. Molotov je izjavil, da ne obstajajo nobene ovire za izvršitev te spremembe in da bo še danes dal odgovor sovjetske vladi.

Moskva, 5. junija. AA. Stefani. Opomneno ministra Sovjetske Rusije v Kovnu in Stockholmu sta prispela v Moskvo na konferenco s komisarijem za zunanje zadeve Molotovim.

Madžarsko gospodarsko zastopstvo odšlo v Moskvo

Budimpešta, 5. junija. t. (Havas.) Danes so madžarski gospodarski strokovnjaki odpotovali v Moskvo. Tam bodo nadaljevali pogajanja na temelju razvoja stikov, ki so se v zadnjih dneh med Madžarsko in Sovjetsko Rusijo zelo okrepili.

Uvoz USA v Sovjetijo

Washington, 5. junija. AA. DNB: Vrednost izvoza Združenih držav v Sovjetsko Rusijo je znašala v teku prvih sedem vojnihih mesecev 71% več kot vse minulo leto.

Novi rdeči generali

Moskva, 5. junija. AA. (DNB.) Objavljena je lista novih admiralov in generalov, ki jih je na predlog vladine komisije potrdil sovet ljudskih komisarijev. Imenovanja so bila izvršena na podlagi zakona od 7. maja 1940, s katerim se za najvišje častnike vojske in mornarice uvede generalski oziroma admiralski čin. Po danes objavljeni listi so bili imenovani trije armijski generali, in sicer: Sukov, poveljnik leningraškega vojnega okrožja, Mereškov, poveljnik transkavkškega vojnega okrožja, in Tuljenjev, zatem generali Apasijenka, Gorodovikov, Loktionov in Stern. general tankovskih oddelkov Pavlov in dva pehotna generala Voronoh in Grendal.

Razen tega je bilo imenovanih tudi 81 divizijskih generalov, katerih imena so bila danes objavljena. Imenovani so bili v vojni mornarici trije admirali, in sicer: Kuznecov, Isakov in Halap ter 8 podadmiralov in 7 kontraadmiralov.

Obe vrsti sta
enako dobri

Chlorodont-zobna pasta

peneča ali ne peneča se

Uspeh je vedno enak:
lepi, beli zobje

Gospodarstvo

Zaposlenost delavstva v marcu

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je izdal statistične podatke o gibanju zavarovancev v mesecu marcu letos v vsej državi. Iz te statistike je razvidno, da je število zavarovancev znašalo v marcu 1940 704.824, kar pomeni v primeri s februarjem povečanje za 38.676, v primeri z lanskim marcem pa samo za 1291. Naslednja tabela nam kaže gibanje števila zavarovancev po najvažnejših področjih v državi:

	Slovenija	Hrvatska	ost. država
dec. 1939	110.273	228.924	368.238
jan. 1940	101.117	209.133	340.794
febr. 1940	102.573	213.577	349.998
marc 1940	108.498	226.150	370.176

Prirastek članstva od februarja na marec je bil razmeroma zelo enakomeren po vsej državi, saj je v Sloveniji število zavarovancev naraslo za 5,78%, na Hrvatskem za 5,89%, in v ostali državi 5,77%.

Po strokah je v primeri z lanskim letom najbolj naraslo število zavarovancev v kovinski in strojni industriji, nadalje pri občinskih poslih, javnem prometu; v odstotkih pa je najbolj naraslo članstvo pri centralah za proizvodnjo sile in oskrbo z vodo, papirni industriji ter javnem prometu. Padec je največji v industriji kože in gume ter v industriji za predelovanje lesa, nadalje še pri visokih gradbah.

Med posameznimi okrožnimi uradi izkazujejo absolutno največji prirastek uradi v Belgradu, Ljubljani in Zagrebu, odstopno pa največ urada v Belgradu in Skoplju. Padec zavarovanih članov je bil zabeležen v Nišu, Petrogradu, Karlovcu, Subotici in na Sušaku.

Povprečna zavarovana dnevna mezda je znašala marca 25,41 din, kar pomeni v primeri s februarjem povečanje za 0,41, v primeri z lanskim marcem pa za 1,60 din. Skupna zavarovana mezda je znašala marca 1940 447,78 milij. din, februarja 1940 416,4, marca 1939 417,25 milij. din.

Gibanje povprečne zavarovane mezde je bilo po posameznih področjih naslednje:

	Slovenija	Hrvatska	ost. država
januar	26,23	23,40	23,17
februar	26,65	26,61	23,54
marec	27,19	26,85	24,01

Skupna zavarovana mezda je znašala (v milijonih dinarjev):

	Slovenija	Hrvatska	ost. država
januar	26,29	138,02	197,39
februar	68,35	142,07	205,98
marec	73,76	151,80	222,22

volno 20 din; za tobaško volno s 75% randamana 36—45 din in 11. za volno, kopano na ovcah 30% več kot znašajo navedene cene.

Priv. izvozna družba bo v sporazumu z Zavodom za preiskovanje volne ugotovil cene za posamezne kvalitete naštetih tipov volne v mejah navedenih cen. Minister trgovine in industrije more v sporazumu s kmetijskim ministrom in po zaslusanju sveta za zunanjo trgovino in predstavnikov producentov volne in tekstilnih industrijcev po potrebi navedene cene v teku leta izpremeniti.

7. Z uveljavljenjem te uredbe se razveljavijo vsi zaključki o nakupu domače volne, ki so bili sklenjeni s producenti ali njihovimi organizacijami, v kolikor že niso po prodajalcih v celoti izvršeni, če so pogodbene cene nižje kot cene po čl. 6. Kuppec more vzdržati pogodbo v veljavi, če za kupljeno blago plača minimalne cene. Vsi zaključki o nakupu domače volne, sklenjeni po uveljavljenju te uredbe s producenti ali njihovimi organizacijami po nižjih cenah, so neveljavni.

8. Kdor kupuje domačo volno po nižjih cenah, se denarno kaznuje do 100.000 din v korist sklada za pospeševanje ovčarstva. Kazen bodo izrekla pristojna sodišča po prijavi Priv. izvozne družbe.

9. Končno je v tem členu trgovinski minister pooblaščen, da v sporazumu s kmetijskim in finančnim ministrom ter hrvatskim banom predpiše s pravilnikom podrobne odredbe za izvrševanje te uredbe.

Kralj, banska uprava je odobrila tvrdki Ivan Jelacini, Ljubljana, da sme prodajati kavo Mexico Maragöyp št. 7624 po din 76,25, kavo Mexico Maragöyp št. 7629 po din 77 in kavo Matagalpa francy št. 7422 po din 79 za kilogram na debelo.

— Tvrdki Franc Zangger, Celje, da sme prodajati kavo Rio Newyork 2, Sieb 18, green po din 67,10 za 1 kilogram na debelo.

Odprava poravnalnega postopka: Sever Anton, neprot. trgovec v Semiču št. 13.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše v Jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji **zdravi z uspehom** bolezni srea, ledvice, živcev, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje.

Odprto od 12. maja!

Maj, junij - 10 dni Din 700.— do 850.—. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopelji, kopališke takse). Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancing, kavarna, ton-kino, tenis itd. - Obširne prospekte dobite na zahtevu po PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča **SLATINA RADENCI.**

Direktni vagon iz Ljubljane, Beograda in Zagreba do samega kopališča!

Trošarina na vino v Celju. Finančni minister je dovolil celjski mestni občini, da sme pobirati na vino 1,50 din trošarine s 1. aprilom 1940.

Delniska družba pivovarne Union ima svoj občni zbor dne 19. junija ob 11.

Izžrebani dobitki vojne škode

Na žrebanju dne 1. junija so bili izžrebani naslednji dobitki vojne škode:

Glavni dobitek 200.000 din je dobila obveznica št. 7559.356.

serija	štev.	dobitek	serija	štev.	dobitek
5077	832	100000	5110	615	3000
5114	609	5000	5148	99	3000
5148	732	3000	5156	295	3000
5223	662	5000	5227	133	100000
5258	642	3000	5300	604	5000
5300	904	3000	5334	808	3000
5414	389	3000	5431	351	3000
5463	57	3000	5466	596	5000
5534	640	3000	5564	292	3000
5574	658	3000	5644	960	3000
5674	220	3000	5683	659	3000
5683	780	5000	5694	332	3000
5775	792	5000	5808	28	20000
5820	183	5000	5850	287	3000
5936	103	3000	5980	307	3000
5985	377	3000	6072	605	3000
6139	773	3000	6156	417	5000
6171	715	5000	6229	464	3000
6273	103	5000	6295	903	3000
6296	107	20000	6349	867	5000
6370	971	3000	6449	281	3000
6485	162	5000	6524	553	5000
6000	72	5000	6671	998	5000
6082	773	5000	6744	653	5000
6774	692	3000	6802	562	5000
6804	451	3000	6817	156	3000
6862	683	20000	6863	862	3000
6885	132	3000	6887	745	3000
6891	212	3000	6900	14	3000
6903	845	5000	6934	194	20000
6946	610	5000	6950	734	3000
6958	669	5000	6976	279	3000
6988	260	5000	6993	107	3000
7052	269	5000	7059	630	5000
7064	613	3000	7145	923	20000
7156	507	3000	7163	978	5000
7190	516	3000	7211	621	5000
7213	139	5000	7230	539	3000
7231	253	3000	7288	190	5000
7342	798	20000	7345	812	5000
7379	845	5000	7402	806	5000
7404	808	3000	7434	214	3000
7442	345	5000	7515	913	50000
7535	624	3000	7547	745	3000
7559	356	200000	7575	93	3000
7575	186	3000	7585	89	20000
7590	207	5000	7600	551	5000
7632	618	3000	7681	546	3000
7719	64	50000	7722	644	3000
7778	26	3000	7790	719	5000
7871	585	3000	7895	302	3000
7897	180	3000	7912	502	3000
7914	352	3000	7935	177	3000
7951	938	3000	7960	274	5000
7972	948	20000	7977	392	3000
7982	741	5000	8026	41	3000
8029	291	20000	8031	66	3000
8046	115	20000	8050	527	3000
8063	40	3000	8078	437	5000
8102	749	3000	8131	709	3000
8135	379	3000	8136	741	5000
8160	571	3000	8227	611	5000
8228	397	3000	8242	416	5000
8275	79	20000	8344	267	3000
8356	656	3000	8393	73	3000
8406	832	3000	8436	833	3000
8445	430	3000	8462	673	3000
8486	609	5000	8512	723	5000
8534	349	3000	8556	39	5000
8568	31	3000	8574	323	50000
8600	336	5000	8607	222	3000
8619	6	3000	8621	37	3000
8621	844	50000	8629	885	20000
8630	137	3000	8659	447	50000
8672	732	3000	8683	370	3000
8731	900	5000	8752	499	3000
8780	56	3000	8794	314	3000
8804	629	3000	8819	8	3000
8826	91	3000	8908	254	5000
8909	48	5000	8970	399	3000
9012	472	3000	9030	340	20000
9038	302	5000	9057	370	20000
9061	503	3000	9082	380	20000
9110	953	3000	9131	259	3000
9145	774	3000	9154	3	3000
9249	695	3000	9266	58	3000
9335	592	5000			

Borze

Dne 5. junija 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 3.993.340 din, na belgrajski 4.12 milij. din. V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 90.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt	140.96—144.16
Pariz 100 frankov	79.59—81.89
Newyork 100 dolarjev	4125.00—4485.00
Zeneva 100 frankov	993.81—1003.81

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt	174.40—177.60
Pariz 100 frankov	98.53—100.83
Newyork 100 dolarjev	5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov	1228.10—1238.10

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.70—14.90
----------------	-------------

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem	30 denar
------------------	----------

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem	31.65—32.25
Sofija 100 din	84.20—85.80

Curib. Belgrad 10, Pariz 8.05, London 14.275, Newyork 446, Milan 22.50 Madrid 45, Berlin 178.25 Stockholm 106.25, Sofija 4, Varsava 90, Budimpešta 79, Atene 3, Carigrad 3, Bukarešta 2.25, Helsingfors 8.50, Buenos-Aires 101.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 390—394

v Zagrebu 390—391

v Belgradu 390—391

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 92—94, agrarni 50 blago, vojna škoda promptna 390—394, begluske obveznice 62—64, dalm. agrarni 54—55, 8% Blerovo posojilo 93.50—94.50, 7% Blerovo posojilo 83.50—84.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 blago, 7% slab posojilo 92 blago. — Delnice: Narodna banka 7.900 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 96 blago, agrarni 50 blago, vojna škoda promptna 390—391, begluske obveznice 64 blago, dalm. agrarni 55 blago, 4% severni agrarni 50.50 do 51.50, 8% Blerovo posojilo 94.50 blago, 7% Blerovo posojilo 84.50 blago, 7% slab posojilo 94 blago. — Delnice: Priv. agrarna banka 174—176 (170), Trboveljska 245 denar, Gutmann 55 blago, Sladk. tov. Osijek 220 denar, Osj. livarna 160 denar, Isis 31 denar, Oceanlaw 600 denar, Jad. plova 400 denar.

Belgrad. Državni papirji: vojna škoda promptna 390—391 (391, 390.50), begluske obveznice 61 do 62 (62), dalm. agrarni 53.50—54.50 (54.50, 54), 4% severni agrarni 49 denar (49), 8% Blerovo posojilo 93.50 denar (94), 7% Blerovo posojilo 83.50—84.50 (84), 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar. — Delnice: Narodna banka 7800—7900 (7900).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad, gornja bač, srem., slav., gornja ban 248—250, bačka ladja Tisa 251—253, Koruza bač., bač. pariteta Indija 202—203, bač. pariteta Vršac 201 do 202. — Tendence čvrsta. Promet srednji. — Dne 6. junija bo borza zaprta.

Cene kmetijskim pridelkom

Cene kmetijskim pridelkom na Jesenicah, dne 25. maja t. l. Moka bela pšenična 5 din, črna pšenična 4.50 din, govedina 12 do 16 din, teletina 14 do 20 din, svinjina 18 do 19 din, ovčje meso 8 do 10 din, svinjska mast 20 do 24 din, sveža slanina 18 din, prekajena slanina 20 din, krompir 1.75 din, sladko seno 0.90 din, pšenična slama 0.50 din, fižol 7 do 10 din, suh grah 5 do 12 din, leča domača 10 do 12 din, ječmen 3 din, ješprenj 4 din za 1 kg. Mleko 2.25 din za liter in jajca 1 din za kos.

V senci vojnih ladij

Po E. Dargentu priredil Fr. Torkar.

Na veliko veselje zvemo, da sta med potniki na ladiji tudi dva duhovnika: smo vsaj lahko vsak dan pri sveti maši, če bi hoteli.

Nihče ne misli na takojšen odhod; čeprav je ladija v stalni pripravljenosti, da v šestih urah dvigne sidro, se vendar zdi, da čakamo na prihod še več drugih ladij, da skupno odplovemo. Prva naša skrb je seveda ta, da gremo na zemljo, da si oživimo od večnega gugaanja kar trde noge in se naučimo svežega kanadskega zraka.

Halifax šteje nekaj nad šestdeset tisoč prebivalcev in dobiva svoj pomen skoro izključno le zaradi širokega in dobro zavarovanega pristanišča. Njegova lega jugovzhodno od Nove Škotske je napravila iz njega v teku svetovne vojne prvotno pomorsko zavetje, kjer so se zbirale ladje, namenjene pluti v spremstvu v Evropo. Poleg tega pa je Halifax še garnizijsko mesto s staro veličastno trdnjavo v ospredju, odkoder se ti nudi krassen pogled na pristanišče in na nepregledne borove gozdove; tudi sicer ima mesto pretežno vojaški značaj, kar nas zelo preseneti: neskončno dolge lesene zgradbe, razmetane tu in tam po gosto razpostavljenih ulicah, odkoder vodijo pota do velikega vežbališča, kjer se prav sedaj vadijo novinci v vojnih umetnostih. Povsod pa vidiš dvojna okna in proti mrazu zavarovana vrata, kar dovolj jasno priča, kakršna zima obiskuje te kraje.

Vse pa še spominja na kolonialno osvojitel: krajevna zgodovina in povesti nosijo še do današnjega časa spomin na britansko osvojitel, na borbe med Francozi in Angleži, katerih torišče je bila pred petdesetimi leti

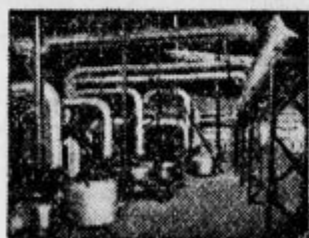
Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(171) Poniglavček je pomagal Ančki vstati. K sreči ni bil nihče nič poškodovan. Biserček je plašno ležal na tleh. Pucek pa si je lizal tačico. Veseli so bili, da se je vse še tako dobro izteklo.

(172) Ko je Poniglavček pregleдал voziček, je videl, da je nekaj škode le bilo. Eno kolo se je čisto snelo, vendar pa ni bilo nič polomljeno.

INDUSTRIJSKE IZOLACIJE

Toplotne in hladilne — izdelujemo sodobno in strokovnjsko po termičkih garancijah!

Generalno zastopstvo in skladišče prvovrstnega izolacijskega materiala: Zahtevajte prospekte in brez-obvezne ponudbe:

TEHNIČNO PODJETJE
DIPLOM. ING. O. KRUSIĆ
ZAGREB I.

Tel. 86-59 Draškovičeva 58

THERMISOLA-orig. 85%
magnezija masa (plošče in šatice)
ESPANSO-orig. ital. pluto
Žilindrasta volna (Schlacks-
wolle)
Vse ostale izolacijske potrebnosti

Posedstva

Velika trgovska hiša
v mestu Celju naproda.
Ponudbe podr. »Slovenca«
v Celju pod »Trgovska
hiša« 8433. (p)

Stavbna parcela
ob banovinski cesti, 25
minut od mesta Celja,
ca. 4500 m², naproda za
70.000 din. Ponudbe na
podr. »Slovenca« v Celju
pod »70.000«. (p)

Posedstvo v Bosni
v lepem kraju, sestojajo
iz dveh enonadstropnih,
novozidanih zgradb s pri-
tiklinami, 26 oddelkov,
naproda. Cena povoljna,
renta 30.000 din letno;
nepremičnine uživajo
davčno olajšavo zaradi
novosti. Naslov v upravi
»Slovenca« pod 8386. (p)

Parcela 791 m²
sončno mesto — severo-
vzhod, voda, elektrika —
ugodno prodam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
8252. (p)

Hišico
sončna lega ob vodi in
gozdu, pol ure od postaje
Medno-Medvođe, prodam.
Letoviščarji imajo pred-
nost. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 8177. (p)

Vnajem
ODDAJO:
Suho skladišče
oddamo s 15. junijem.
Polzve se: Kolodvorska
ulica 25. (n)

KATERA HOČE IZGLEDATI
MLADA

ŽENE 50 LET LAHKO IZGLEDAJO,
KAKOR DA JIM JE 35

Nov dragocen ekstrakt kožnih celic — prav kakor vitalni elementi v koži zdravega, mlade dekleta. Iznasel ga je dermatolog svetovnega slovesa. Dobiva se iz skrbno odbranih mladih živali. Ta ekstrakt, imenovan »Biocel«, je vsebovan zdaj v rožnatih hranilnih kapsulah Tokalon. Uporabljajte jo vsako noč. Medtem ko spite, Vaša koža sleherni sekundo absorbira te vitalne elemente. Vsako jutro,

ko se prebudite, je Vaša koža jasnejša, glajša, bolj sveža — mlajša. Čez dan uporabljajte kremo Tokalon (bele barve, ne mastno). S to enostavno nego lahko vsaka žena doseže, da je videti 10 let mlajša. Imejte tudi Vi divno kožo in polt, s kakršno bi se lahko ponašala vsako mlado dekle. S hranilni za kožo Tokalon so uspešni rezultati v vsakem primeru zagotovljeni, sicer se Vam vrne denar.

Prodamo

Sveža jajca

zajamčena, zabojev 720 kosov 510 din, franko prevoz, razpošilja trdka G. Drechsler, Tuzla. (l)

Košnjo treh travnikov
oddam na Galjeviču. Polzve se v hotelu »Soča«, Sv. Petra cesta, na dvorišču. (l)

Pisalni stroj

prodamo. Polzvedbe v upravi »Slovenca«, Kopitarjeva 6.

Prvovrstno košnjo
v bližini kolodvorja Lavra prodaja Rozi Jagodič, Grajska planota 1. (l)

Nahrbtnike, kovčge
v veliki izbiri, nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (l)

Perzijske preproge

originalne, nekaj kosov, in »Luxor«, — naproda na razstavi Sarajevske tkanice preprog v Ljubljani, hotel »Slon«, desni glavni vhod — od 5. do vključno 10. junija. Prevzemamo preproge in perzerje v strokovno popravilo in čiščenje.

Čitajte »Slovenca«

Poizvedbe

Bel pes

angleški seter, dolgodlak s črnimi znaki na uhljih, ki ima znamko št. 241, — se je izgubil. Odda naj se ga proti nagradi pri dr. Luckmannu, Ljubljana, Gradišče 4. (l)

Mali oglasi

Službodobne

2 čevljarska pomočnika
takojs sprejem. Jugovic
Ludvik, Stara Loka 35 -
Škofja Loka. (b)

Gospodično

s perfektnim znanjem
nemščine, po možnosti
nemške in slovenske ste-
nografije — sprejemmo.
Lastnoročne ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Takojs« 8421. (b)

Polirja

za visoke stavbe takojs
sprejem v službo v
Ljubljani. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 8415. (b)

Boljše dekle

25 do 30 let staro, ki zna
kuhati, iščem za vse hišno
delo. Nastop takoj. V hiši
voda, gorivo in ves me-
seanski komfort. Za sedaj
smo v hiši štirje člani.
S pričetkom bodočega šol-
skega leta po ostanemo
samo trije. Pred definiti-
vno pogodbo bi hoteli
dekle osebno videti. Glede
dogovora prosimo pismene
ponudbe na: Bogdan Vuk-
mirovič, parna žaga, Vr-
bovine. (b)

SOBE

Lepo prazno sobo

oddam solidni stranki v
Ciglerjevi ulici 20. (s)

Kupimo

Vsakovrstne

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica 81.8

Auto-motor

Wanderer avto

skoraj nov, zaprt, štiri
vrata, nova tipa, prevo-
žen 12.000 km, prodam
ali zamenjam za težjega
tovornega. — A. Kern,
Kranj. (f)

Glasba

Gramofonske plošče

in gramofone najceneje
kupite pri Banjaj, Ljub-
ljana, Miklošičeva cesta 20

E. Claes:

Pokojni župnik Kampens

Iz flamščine prevedel L. Ogrin

Bim... bam... zvonijo zvonovi in prebu-
jajo golobe: trkajo na hiše, na vrata, na okna
in ljudje vstajajo; trkajo na srca in »V imenu
Očeta in Sina... Cerkovnik Fideel drži trdno
z obema rokama za vrvi, ki sviga navzgor in z
isto naglico poteguje za sabo njegove roke vi-
soko nad glavo, tako visoko, da mora na prste
stopiti, nato pa se roke še trdnje oklenejo
vrvi in »hu« — vsa sila telesa potegne navzdol,
kolena se upognejo, gornji del telesa se nagne
naprej, dokler se vrvi ne zvije v majhen svi-
tek na tleh. »Hu!« reče Fideel iz globine svo-
jih pljuč pri vsakem potegu. Zvonjenje sicer
ni tako naporno, da bi brez tega »hu« ne mo-
glo iti. Ampak Fideel je delal tako vse svoje
življenje. Stari cerkovnik — sedaj leži ob zi-
du na pokopališču, železni križ na njegovem
grbu še trdno stoji, črke so pa že skoro do-
cela izprane — je pri zvonjenju vedno rekel
»hu«. Z kot mlad dečko je Fideel hodil po-
magat, ker je imel tako veselje s kvišku švi-
gajočo vrvi, pri čemer ga je spreletaval ne-
kak čudno prijeten strah po trebuhu; in takrat
je bil prepričan, da je »hu« bistveni del zvo-
njenja. Ko je nekoč rekel »hu« nekoliko
prezgodaj, se preden je potegnil navzdol, mu
je stari cerkovnik zaničljivo rekel: »Ti si pa
res še čisto majhen.« Tako se je torej Fideel
navzel te navade in kolikor starejši je, s tem
večje globine prihaja »hu«.

Veliko spominov mu hodi po glavi, kadar
takole zveni, sam v hladnem zvoniku, kjer sto-
je dolge lestve, kakršnih nima nihče v vsej
vasi. Kako se je na primer še kot otrok bal

priiti v zvonik, ko je vedno mislil, da je po
stopnicah švignil strah, katerega je on pre-
gnal; kako je s trepetom opazoval razne sence,
ki so se delale na zidu, kadar sta s starim cer-
kovnikom ob sveči zvonila; kako ga je nekoč
posilil smeh, ko je opazoval ogromno senco
cerkovnikovo, ki se je gibala po steni gori in
doli, da ga je stavec nahljil: »Kaj se smeješ,
smrkavec!« in je on vpljudno odgovoril: »O, na
nekaj sem mislil, cerkovnik!« Ta pa: »Nič ne
premišljuj! Krepejše vleci, lenuh!«

Zvonovi pa kličejo... bim... bam... na
delo ljudje božji; in nomine Domini, v imenu
Gospodovem.

Pri tretjem, četrtem udarcu zvona odpre
župnik Kampens počasi oči. Nato še malo po-
leži z obrazom obrnjenim proti desni strani,
proti oknu. Prebujenje se vrši vsako jutro
enako: mirno, brez sunkovitosti, prav kakor,
da bi ob prvem udaru zvona spanje gospoda
župnika poteklo, se še nekoliko obotavljalo in
polagoma popolnoma prešlo v budnost. Za tre-
nutek gleda župnik proti oknu, po sobi in po-
sliša zvonjenje. Nato se pokriža in vstane.
Medtem ko se napravlja, sliši kako spodaj
služkinja Rozalka odpira vrata, sliši tekanje
po tili vaški cesti, vidi: rdečo streho nasproti
stoječe hiše in nad njo košček neba. Prav ka-
kor vsako jutro.

Gospod župnik pride dol. »Dobro jutro,
gospod župnik!« »Dobro jutro, Rozalka.« To
je ves pogovor med župnikom in Rozalko pred
mašo.

Pri jutranji maši so vedno isti ljudje. V
prvi vrsti na levi strani Rozalka, poleg nje pa
Julčka in Lojzka Pifferoen. Na desni v prvi
vrsti so šolske sestre in za njimi dve pobož-
njakinji Bosmansovi: Zofka in Francka. Nato
še tu pa tam nekaj starih župljanov, cerkovni-
kova Anzelina in nekaj otrok. Lojzka Piffe-
roen drži glavico nekoliko po strani, na desno,

Francka Bosmans prav tako, a na levo. Človek
ima vtis, da sta obe zelo pobožni in zgledni.
Sonce pošilja svoje zlate žarke skozi okno. V
cerkvi je prijetno vzdušje čistih misli: Nekat-
re nad orgljami brenči muha. Vrata zapotajajo
zdaj pa zdaj prav neumorno za kakim zamud-
nikom in nato odmevajo po cerkvi njegovi ko-
raki. Pred oltarjem stoji gospod župnik, gre
sem, gre tja in svečano zvone njegove glasne
molitve po tili cerkvi. Sedaj je resni, sveti
trenutek dneva, in gospod župnik čuti v duši
svojo pomembnost in nalogo posrednika med
svojimi župljani in Bogom.

Lojzka Pifferoen kašlja. Posebne vrste ka-
šelj je to: počasen in globok, kakor nalašč za
zgledno mašo; zveni tako pobožno in neovrgljivo
spominja na trpečo dušo, polno vdanosti v
božjo voljo. Ta kašelj mora v vseh pričujočih
vzhujati sočustvovanje s slabimi pljuči Lojzke
Pifferoenove in jih podžigati k večji pobož-
nosti. Takoj za tem kašljem pa se oglasi na
desni strani visoki glas Zofke Bosmansove, ka-
kor majčkeno, nedolžno kašljanje otroka. Če
svetohlinčica Lojzka hoče, da bi ljudje soču-
stvovali z njenimi slabimi dihalci, hoče sveto-
hlinčica Zofka obrniti pozornost na otroško čis-
tost svoje duše. Vendar vsakdo dobro ve, da
je med kašljem Lojzke in pokašljevanjem Zof-
ke javno napovedano sovraštvo. Sovraštvo iz
zavisti. Obe namreč hočeta s kašljanjem opo-
zoriti gospoda župnika na svojo pričujočnost.
»Tukaj smo...«, oziroma »tukaj sem jaz, gos-
pod župnik, najzvestejša vaših služabnic.«
župnik Kampens sliši, ve in morda zato sedaj
bere prve besede evangelija z nekim strogim
naglasom.

Če ni preveč dela, pride včasih k jutranji
maši tudi mizar Zef Leirs. Potem naj mu pa
ljudje še pravijo »šoseliste!« Postavi se zdaj ob
vratih široko razkoračenih nog, z rokami pre-
križanimi na prsih ter kritično ogleduje ljudi,

cerkev, svetnike ob stebrih in medtem moli
nekaj očenašev. Kakor hitro pa zasliši kašljati
Lojzko ali Zofko, postane ves rdeč od neje-
volje. Niti trohica pobožnih čustev ne ostane
več v njem. Momlja, sicer neke besede, ki pa
nimajo čisto nič skupnega z očenašem. Naj-
raje bi zagrabil njihovi glavici in jih z naj-
večjo nagrado trkal skupaj; kar čuti že v svo-
jih rokah, kako bi mu dobro delo kaj takega.

Pri jutranji maši je vsako jutro tudi ka-
kih deset šolarčkov ki imajo svoje klopce
prav pred stoli šolskih sester in Bosmansovih
pobožnjakinj Zofke in Francke. Iz njihovih
neumitih obrazov in njihove pičle pobožnosti
je jasno videti, da sede tam le zaradi tega,
ker so jih doma nagnali. No, in neko jutro se
je primerilo, ko je Zofka Bosmans začela prva
s svojim otroško-nežnim kašljem, da se je vseh
teh deset paglavcev na dano znamenje Leirs-
ovega Janezka spustilo v tako kašljanje, kot bi
hotel pljuči in še dušo povzru spraviti iz
sebe, obenem so se pa še prav nesramno obra-
čali proti ubogi Zofki, ki je ta plaz sprožila,
kakor da bi v cerkvi izbruhnil vihar! Starice
in starci so se sunkoma dramili, drugi bi pa
kmalu popadali s stolov. Gospod župnik se je
pred oltarjem malce okrenil in na mah so na-
vihanci vsi obenem umolkli ter nedolžnih
obrazov gledali v hrbet gospodu župniku.
Ali je on uganil, kaj se je zgodilo? Je kaj ve-
del? Prav v zadnji kotiček cerkve ga je bilo
razločno slišati: Lavabo inter innocentes ma-
nus meas...

Samo Zef Leirs se je skrivnostno nasmihal.
Svojemu Janezku je zabičal: »Nič povedati, da
sem vas jaz naročil!« Lojzki Pifferoenovi ni
bilo treba to jutro niti enkrat zakašljati, tri
dni se ni ne kašljalo ne pokašljevalo in
Gociertierjevemu Gustelnu se je zdelo, da
maša ni taka kot bi morala biti.

